

Na tohle teď není ta pravá chvíle

Divadelní soubor Kulturního spolku Čestice / Jean-Claude Islert

Vždy je pravá chvíle na komedii

Divadelní soubor Kulturního spolku Čestice zpřijemnil slunečné nedělní odpoledne komedií Jeana-Clauda Islerta Na tohle teď není ta pravá chvíle.

Hra o vytrestaném snobovi je typickou ukázkou žánru situační komedie, který má své zákonitosti – dá se říct technologii a řemeslo – v tom, jak je vystavěná zápleтка a z čeho pramení zdroj humoru.

Zápleтка situační komedie bývá postavená na lži, která má vyřešit nějaký problém. Ale namísto toho, aby ho vyřešila, se spouští lavina dalších lží, které se vrší na sebe a gradují mnohdy až do crazy závěru. Zdrojem humoru není jen to, co si postavy vymýšlí, ale hlavně to, jak se „smaží“ v tom, co si svým lhaním „navážily“. A také to, že divák má být postupem času chytřejší než postavy, které ví o situaci a zápleťce vždy jen něco, zatímco divák dopředu tuší jaký zdroj problémů přinese nová okolnost - např. to, že se ve dveřích objeví někdo zcela nežádoucí.

Situační komedie vyžaduje adekvátní herecké řemeslo. Herec se musí především velmi přesně orientovat v motivacích své postavy a velmi důsledně se jich držet. Krom toho je v situační komedii nutná poučená práce s temporytmem a napětím. Je důležité umět děj zastavit, postavu nechat správně „vydusit“, nechat divákovi prostor k rekapitulaci děje apod., a to všechno, aniž by tzv. „spadnul řemen“. Důležité je také dopřát postavám i divákovi úlevu ze zdánlivě šťastně vyřešeného problému, aby se posléze problém ještě zahustil.

Čestičtí si vybrali text, který sice nepatří mezi špičková díla zmiňovaného žánru, ale uvedené atributy má a umožňuje realizovat vše, co situační komedie potřebuje.

Soubor si bohužel s požadavky, které tato komedie na tvůrce klade, dovede poradit jen v omezené míře – pravděpodobně zejména díky kolektivní režii, která logicky nemůže být ani důsledná ani poučená. A pouhá herecká intuice v tomto případě opravdu nestačí.

Herci na jeviště vstupují s velkou energií a velmi dobře umí realizovat to, že jednájí pod tlakem, který vyplývá z děje. Především představitel Frederika zvládá tento herecký úkol na jedničku. Horší je to s motivacemi jednotlivých postav. Frederik si je sice v první půlce velmi dobře vědom toho, že jeho úkolem je především oklamat manželku a zatajit před ní milenkou. Bohužel ale není dostatečně šokován z toho, že manželka je doma namísto v práci. Nemá ani dostatečně strukturované to, že mu tuto výchozí motivaci posléze zkomplikuje nutnost podepsat obchodní smlouvu. Mezi Frederikem a jeho milenkou Sárkou je nulový vztah, je na začátku pouze konstatovaný. Frederik má sice co hrát i bez Sáry, ale Sářino jednání působí nelogicky a bezradně, když není motivované tím, že se Frederikovi chce jen pomstít za to, že on se nechce nechat rozvést. Představitel Matyáše má herecký úkol komplikovaný tím, že se mu ve druhé půlce motivace mění. On jasně vysvětluje, proč se choval, jak se choval, že jde o mstu. A pro jeho další působení na jevišti je potřeba najít motivaci novou. To se nepodařilo a proto ani jeho jednání po té, co odhalil, kým je, nemá logiku. Manželka a Schwimmer fungují ve struktuře hry spíše jako katalyzátory. Jsou především těmi, kdo situaci komplikují, ale prioritně o ně nejde. Jsou spíše okolnostmi. A v tomto duchu fungují jejich představitelé adekvátně, i když oběma by pomohlo důmyslnější kostymování.

Čímž se dostávám k vizuální složce. Soubor si dokázal na jeviště postavit odpovídající dekoraci, ovšem jen v technickém slova smyslu, čili patřičné dveře ani důležitý gauč nechyběly. Téma hry je však opřeno i o propastný sociální rozdíl mezi Higt Society Frederikovy domácnosti a světem bezdomovce, který jim jejich snobský byt záměrně devastuje. Což končí tím, že i Frederik padne ze svých sociálních výšin až na bezdomovecké dno a je nakonec zachraňován tím, koho na stejné dno sám poslal. I v žánru bulvární komedie se tak nabízí aktuální a vděčné téma, které ovšem nelze realizovat bez dekorace a kostýmní složky, která by působila dostatečně luxusně. Čestičtí bohužel ani v tomto nebyli dost důslední a díky tomu konečná pointa zápletky nemůže vyznít tak, jak by vyznít mohla.

Co lze vzkázat souboru závěrem? Jejich směřování je určitě smysluplné pro každého, kdo od divadla nečeká výhradně intelektuální stimul, ale rád se „jen“ pobaví. Pouze na vlastní herecké intuici ale situační komedii vystavět nelze a bez režiséra se to tedy neobejde.

Přejme jim, i nám divákům, aby nějakého propříště našli a jejich herecká energie tak mola být cílená přesněji a účelněji.

Kateřina Baranovská